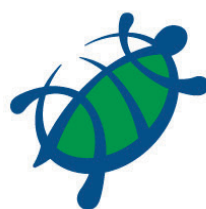

Eesti Haigekassa
2013. aasta
I kvartali aruanne

**Eesti
Haigekassa**

Sisukord

Eelarve täitmise aruanne	2
Kindlustatute arv.....	4
Tulud	5
Kulud.....	7
Ravikindlustuse kulud.....	7
1. Tervishoiuteenuste kulud	7
2. Tervise edendamine	25
3. Kindlustatutele kompenseeritavad ravimid	26
4. Ajutise töövõimetuse hüvitised	28
5. Muud rahalised hüvitised	31
6. Muud kulud.....	33
Haigekassa tegevuskulud.....	36
Bilanss.....	37
Tulemiaruanne.....	38

Eelarve täitmise aruanne

Tabel 1. 2013. aasta I kvartali eelarve täitmine tuhandetes eurodes

	2012 I kvartali tegelik	2013 I kvartali eelarve	2013 I kvartali tegelik	Eelarve täitmine	Muutus võrreldes 2012. a I kvartaliga
TULUD					
Sotsiaalmaksu ravikindlustuse osa	186 106	196 329	196 715	100%	6%
Kindlustatud isikuga võrdsustamise lepingu alusel laekuvad tulud	458	375	270	72%	-41%
Sissenõuded teistelt isikutelt	119	145	170	117%	43%
Finantstulud	582	161	146	91%	-75%
Muud tulud	414	435	418	96%	1%
Sihtotstarbeline eraldi riigieelarvest	407	435	415	95%	2%
Muud tulud	7	0	3	-	-57%
Eelarve tulud kokku	187 679	197 445	197 719	100%	5%
RAVIKINDLUSTUSE KULUD					
Tervishoiuteenuste kulud	141 892	149 071	146 556	98%	3%
Haiguste ennetamise kulud	1 770	1 893	1 806	95%	2%
Üldarstiabi kulud	17 549	18 467	18 565	101%	6%
Eriarstiabi kulud	113 744	118 702	116 632	98%	3%
Hooldusravi kulud	4 083	5 014	4 772	95%	17%
Hambaravi kulud	4 746	4 995	4 781	96%	1%
Tervise edendamise kulud	82	100	66	66%	-20%
Kindlustatutele kompenseeritavate ravimite kulud	24 115	25 561	25 133	98%	4%
Ajutise töövõimetus hüvitiste kulud	24 318	25 880	28 613	111%	18%
Muude rahaliste hüvitiste kulud	2 256	2 276	2 228	98%	-1%
Muud kulud	2 580	4 384	2 713	62%	5%
Riigieelarvest sihtotstarbeliselt finantseeritavad kulud	396	435	405	93%	2%
Muud ravikindlustushüvitiste kulud	2 184	3 949	2 308	58%	6%
Ravikindlustuse kulud kokku	195 243	207 272	205 309	99%	5%

HAIGEKASSA TEGEVUSKULUD					
Personali- ja juhtimiskulud	1 189	1 245	1 222	98%	3%
Töötasu, sh	886	929	913	98%	3%
juhatuse liikmete tasu	29	34	33	97%	14%
Töötuskindlustusmaks	12	9	9	100%	-25%
Sotsiaalmaks	291	307	300	98%	3%
Majandamiskulud	254	293	231	79%	-9%
Infotehnoloogia kulud	138	243	191	79%	38%
Arenduskulud	21	36	29	81%	38%
Koolitus	16	25	15	60%	-6%
Konsultatsioonid	5	11	14	127%	180%
Muud tegevuskulud	99	143	109	76%	10%
Ravikindlustussüsteemi järelvalve	0	3	3	100%	-
Avalikud suhted/teavitamine	9	11	5	45%	-44%
Muud kulud	90	129	101	78%	12%
Haigekassa tegevuskulud kokku	1 701	1 960	1 782	91%	5%
EELARVE KULUD KOKKU	196 944	209 232	207 091	99%	5%
TULEM	-9 265	-11 787	-9 372	-	-

Kindlustatute arv

Kindlustatute arvu muutuseid viimase 12 kuu jooksul iseloomustab tööturu olukorra paranemisest johtuv töötavate kindlustatute arvu suurenemine ning riigi poolt kindlustatud ja kindlustatutega võrdsustatud isikute arvu vähenemine töötute tööturule naasmise tõttu. Ravikindlustatute üldarvu mõningast vähenemist 12 kuu jooksul on põhjustanud riigist lahkunute arvu jätkuv kasv ning töötute kindlustuskaitse katkemine¹. Kolme kuu jooksul on kindlustatute üldarv pisut kasvanud töötavate kindlustatute ja riigi poolt kindlustatute arvel.

Tabel 2. Kindlustatute arv

	31.03.2012	31.12.2012	31.03.2013	Muutus 12 kuu jooksul (isikute arv)	Muutus 3 kuu jooksul (isikute arv)
Töötavad kindlustatud isikud	566 875	575 277	576 505	9 630	1 228
Kindlustatutega võrdsustatud isikud	609 758	602 249	602 451	-7 307	202
Muud kindlustatud isikud	69 110	59 578	60 829	-8 281	1 251
Riigi kindlustatud isikud	66 904	57 619	58 845	-8 059	1 226
Välislepingu alusel kindlustatud isikud	1 920	1 642	1 647	-273	5
Vabatahtliku lepingu alusel kindlustatutega võrdsustatud isikud	286	317	337	51	20
Kokku	1 245 743	1 237 104	1 239 785	-5 958	2 681

Kajastades ravikindlustuse statistikat, on eri alustel ravikindlustatud isikud jagatud viide rühma:

- **töötavad kindlustatud** – tööandja kindlustatud isikud, füüsilisest isikust ettevõtjad (sh nende tegevuses osalevad abikaasad), juhtimisorgani liikmed, võlaõigusliku lepingu sõlminud isikud;
- **kindlustatutega võrdsustatud** – pensionärid, lapsed, õpilased, rasedad, ülalpeetavad abikaasad;
- **riigi kindlustatud** – töötud, lapsehoolduspuhkusel olijad, puudega isiku hooldajad, ajateenijad;
- **välislepingu alusel kindlustatud** – teisest Euroopa Liidu (EL) liikmesriigist Eestisse elama asuvad pensionärid, teisest EL liikmesriigist Eestisse lähetatud töötajad, teise EL liikmesriiki lahkuvad Eesti pensionärid, Vene Föderatsiooni sõjaväepensionärid;
- **vabatahtliku lepingu alusel kindlustatutega võrdsustatud** – vabatahtliku lepinguga kindlustatud.

Kehtib põhimõte, et statistiliselt on esmatähtis töötavate kindlustatute kategooria. See tähendab, et kui inimesel on mitu kehtivat kindlustust, siis ravikindlustuse statistika andmeid topelt ei näita. Seetõttu kajastuvad näiteks nii pensionärina kui töötava isikuna kindlustatute andmed vaid töötavate kindlustatute all.

¹ Töötukassa andmetel lõpetati aprill 2012 kuni märts 2013 töötuna arvelolek umbes 20 tuhandel juhul määratud ajal pöördumata jätmise, töötusisimõuete või individuaalse töötusisikava rikkumise tõttu.

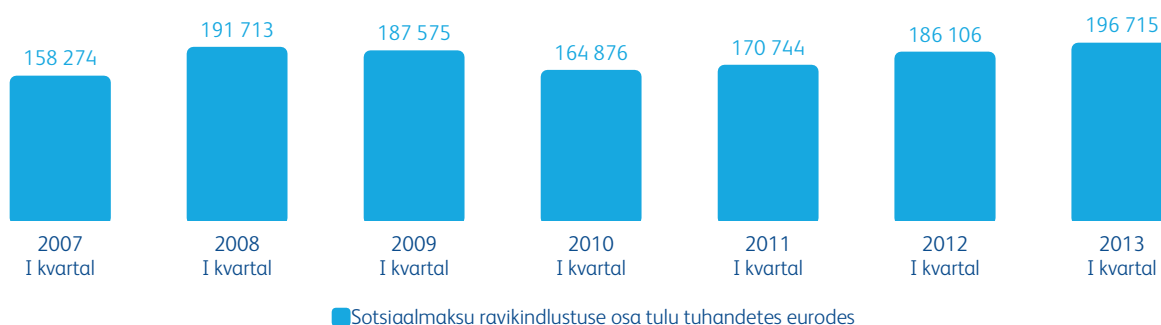
Tulud

Tabel 3. Tulud tuhandetes eurodes

	2012 I kvartali tegelik	2013 I kvartali eelarve	2013 I kvartali tegelik	Eelarve täitmine
Sotsiaalmaksu ravikindlustuse osa	186 106	196 329	196 715	100%
Kindlustatud isikuga võrdsustamise lepingu alusel laekuvad tulud	458	375	270	72%
Sissenõuded teistelt isikutelt	119	145	170	117%
Finantstulud	582	161	146	91%
Muud tulud, sh	414	435	418	96%
sihtotstarbeline eraldis riigieelarvest	407	435	415	95%
muud tulud	7	0	3	-
Kokku	187 679	197 445	197 719	100%

Sotsiaalmaksu ravikindlustuse osa

Aruandeperioodil oli sotsiaalmaksu tulu 196 715 tuhat eurot (eelarve täitmine 100%).

Joonis 1. Sotsiaalmaksu ravikindlustuse osa laekumine I kvartalis aastatel 2007–2013

Kindlustatud isikuga võrdsustamise lepingu alusel laekuvad tulud

Kindlustatud isikuga võrdsustamise lepingu alusel saadi tulu 270 tuhat eurot, sh moodustasid vabatahtlike lepingute alusel kindlustusmaksed 115 tuhat eurot ning Vene Föderatsiooni relvajõudude mittetöötavate pensionäride kindlustusmaksed 155 tuhat eurot.

Eelarve on alatäidetud, kuna vähenenud on tulu Eestis elavate Vene Föderatsiooni pensionäride kindlustamisest (2012. aasta I kvartalis oli tulu 368 tuhat eurot).

Sissenõuded teistelt isikutelt

Põhjendamatult tasutud summade eest esitati nõudeid tervishoiuteenuste osutajatele, apteekidele, kindlustatutele ja tööandjatel 170 tuhande euro eest.

Finantstulud

Tulu rahandusministeeriumiga sõlmitud hoiulepingu alusel kontsernikonto koosseisu kuuluvatel arvelduskontodel raha hoidmisest oli aruandeperioodil 146 tuhat eurot. Alates 2012. aastast hoitakse haigekassa raha (reservkapital,

riskireserv, jaotamata tulem) riigi kontsernikonto koosseisus. Rahandusministeerium maksab raha jäägilt intressi, mille suurus on võrdne riigi kassareservi tulususega. Jaanuari intressimäär oli 0%, veebruaris 0,67% ja märtsis 0,29%.

Muud tulud (sh sihtfinantseerimine)

Muud tulud on sihtfinantseerimine, tulu ELi liikmesriikide kindlustatutele Eestis osutatud raviteenuste eest ja tulu mittekindlustatud isikute raviarvete töötlemise eest.

Sihtotstarbeline eraldis riigieelarvest viljatusravi kulude katmiseks oli aruandeperioodil 404 tuhat eurot ja Tervise Arengu Instituudilt riikliku vähiennetuse strateegia raames tehtud kulude katmiseks 11 tuhat eurot.

Tulu mittekindlustatud isikute raviarvete töötlemisest ja ELi liikmesriikide kindlustatutele Eestis osutatud raviteenuste eest oli 3 tuhat eurot.

Kulud

Haigekassa kulud jagunevad ravikindlustuse kuludeks ja haigekassa tegevuskuludeks.

Ravikindlustuse kulud

1. Tervishoiuteenuste kulud

Selle aasta esimese kvartali eripärana tuleb arvestada tervishoiuteenuste uue loetelu rakendamisega alates 1. märtsist. Kuna 1. märtsist rakendunud loeteluga kaasnes oluline tervishoiuteenuste hindade tõus, mõjutas see teatud määral ka raviasutuste plaanilist teenusepakkumist.

Tabel 4. Tervishoiuteenuste kulud tuhandetes eurodes

	2012 I kvartali tegelik	2013 I kvartali eelarve	2013 I kvartali tegelik	Eelarve täitmine
Haiguste ennetamise kulud	1 770	1 893	1 806	95%
Üldarstiabi kulud	17 549	18 467	18 565	101%
Eriarstiabi kulud	113 744	118 702	116 632	98%
Hooldusravi kulud	4 083	5 014	4 772	95%
Hambaravi kulud	4 746	4 995	4 781	96%
Kokku	141 892	149 071	146 556	98%

- Üldarstiabi ületäitmine on tingitud peamiselt perearstipraksiste prognoositust suuremast huvist teise pereõe kaasamise vastu ning perearsti nõuandetelefoni planeeritud oluliselt intensiivsemast kasutusest, mis viitab kindlustatute teadlikkuse kasvule. Mõlemal juhul on tegemist positiivse suundumisega.

1.1. Haiguste ennetamine

Haiguste ennetamisele I kvartaliks planeeritud 1893 tuhandest eurost kasutati 1806 tuhat eurot (eelarve täitmine 95%).

Tabel 5. Haiguste ennetamise kulud tuhandetes eurodes ja projektides osalejate arv

	2012 I kvartali tegelik		2013 I kvartali eelarve		2013 I kvartali tegelik		Eelarve täitmine	
	Kulu	Osalejate arv	Kulu	Osalejate arv	Kulu	Osalejate arv	Kulu	Osalejate arv
Koolitervishoid	894	152 153	996	154 004	957	149 449	96%	97%
Noorte reproduktiivtervise arendamine	237	7 991	230	8 325	226	8 003	98%	96%
Rinnavähi varajane avastamine	212	7 654	245	8 750	234	8 316	96%	95%
Emakaelavähi varajane avastamine	51	3 575	53	3 750	47	3 309	89%	88%
Südamehaiguste ennetamine riskirühmadele	28	646	-	-	-	-	-	-
Osteoporoosi varajane avastamine	10	216	-	-	-	-	-	-
Fenüülketonuuria ja hüpotüreoosi uuringud	47	3 914	48	3 625	41	3 344	85%	92%
Pärilike haiguste sünnieelne diagnostika	84	395	90	375	89	398	99%	106%
Vastsündinute kuulumisuuringud	63	3 006	77	3 500	64	3 407	83%	97%
Noorsportlaste tervisekontroll	144	2 467	154	2 500	148	2 481	96%	99%
Kokku	1 770	182 017	1 893	184 829	1 806	178 707	95%	97%

Kavandatavast vähem on kulusid kuulumise sõeluuringus, see on seotud väikesema lisauuringute vajadusega.

Pärilike haiguste sünnieelse diagnostika puhul on projektis osalenute arv olnud kavandatust suurem, ent kulusid invasiivsetele uuringutele on vajatud plaanipäraselt.

Emakaelavähi sõeluuringu tegevustes osalemise tõhustamiseks toimus jaanuaris ja veebruaris teabekampaania. Kokku saadeti I kvartalis ligi 15 000 emakaelavähi sõeluuringu kutset ja ligi 25 000 rinnavähi sõeluuringu kutset. Emakaelavähi sõeluuringus osalus on eelnevast aastast väikesem, kuna emakaelavähi sõeluuring on enam integreeritud tervishoiusüsteemi. Organiseeritud sõeluuringu osa on ka tegevus, kui naine kutse saamise järgselt pöördub regulaarseks tervisekontrolliks ja testiks sõeluuringut tegeva ämmaemanda asemel sama raviasutuse naistearsti poole.

1.2. Üldarstiabi

2012. aasta I kvartalis oli üldarstiabi kulu 18 565 tuhat eurot, mis moodustas 101% samaks perioodiks planeeritud eelarvest. Üldarstiabi kogukulust suurima osakaaluga on kulu pearahale: 62%, uuringute fond moodustab üldarstiabi kogukulust 23% ja baasraha 12%.

Tabel 6. Üldarstiabi kulud tuhandetes eurodes

	2012 I kvartali tegelik	2013 I kvartali eelarve	2013 I kvartali tegelik	Eelarve täitmine
Baasraha	2 249	2 257	2 253	100%
Kauguse lisatasu	124	123	123	100%
Lisatasu teise pereõe eest	-	236	305	129%
Pearaha kokku	11 219	11 568	11 484	99%
Pearaha alla 3a kindlustatud isiku kohta	682	663	676	102%
Pearaha 3 kuni 7a kindlustatud isiku kohta	707	750	742	99%
Pearaha 7 kuni 50a kindlustatud isiku kohta	4 756	4 849	4 820	99%
Pearaha 50 kuni alla 70a kindlustatud isiku kohta	2 977	3 081	3 068	100%
Pearaha 70 a ja vanema kindlustatud isiku kohta	2 097	2 225	2 178	98%
Peararsti uuringute fond	3 793	4 024	4 198	104%
Üldarstiabi reserv*	0	100	0	0%
Peararsti nõuandetelefon	164	159	202	127%
Kokku	17 549	18 467	18 565	101%

*Üldarstiabi reservi on eelarves planeeritud vahendid raseduse jälgimiseks ja lahanguks, mis täitmisel kajastuvad uuringufondi real.

Üldarstiabi kulu on suurenenud 6% võrra võrreldes 2012. aasta I kvartaliga. Üldarstiabi kulu suurenemise põhjusteks on 2013. aasta märtsikuust kehtivad uued teenuste piirhinnad ja alates 1. jaanuari 2013 lisandunud teise pereõe eest makstava lisatasu. Teise pereõe eest makstava lisatasu kasutus on osutunud planeeritust oluliselt suuremaks (eelarve täitmine 129%). Lisatasu planeerimisel lähtuti 2012. aastal peararsti kvaliteedisüsteemi esitatud õdede andmetest.

Kui eelneval aastal ületas I kvartalis uuringute fond 1% eelarves planeeritud, siis käesoleval aastal ületab täitmine eelarvet 4%.

Peararsti nõuandetelefoni kasutus on eelarves planeeritust suurem 27% võrra. Kõnede arvu oodatust suurem kasv tuleneb oluliselt suurenenud teenuse kasutusest seoses elanikkonna jätkuvast teavitamisest nõuandetelefonist ning ägedatesse viirushaigustesse haigestumise perioodist.

Tabel 7. Pearingi nimistute ja nimistus olevate kindlustatud isikute arv

	2012 I kvartali tegelik	2013 I kvartali tegelik	Muutus võrreldes 2012. a I kvartaliga
Nimistute arv			
Nimistute arv	803	802	0%
Kauguse lisatasu saavate nimistute arv	196	195	-1%
Keskmine nimistu suurus (isikuid)	1 551	1 553	0%
Isikute arv			
Kokku isikute arv, kelle eest on makstud pearaha	1 247 424	1 245 889	0%
alla 3 a kindlustatud isikuid	44 026	42 647	-3%
3 kuni 7a kindlustatud isikuid	60 860	62 441	3%
7 kuni 50a kindlustatud isikuid	660 601	653 946	-1%
50 kuni alla 70a kindlustatud isikuid	305 383	307 736	1%
70 ja vanemaid kindlustatud isikuid	176 554	179 119	1%

Nimistute üldarv on 802, see on vähenenud ühe nimistu võrra võrreldes 2012. aasta I kvartaliga. Ühes nimistus on keskmiselt 1553 isikut (2012. aastal 1551). Isikute arv, kelle eest on tasutud pearaha, on vähenenud aastaga 1535 isiku võrra (eelneval aastal vähenes 9991 isiku võrra).

Alla normsuuruse pearingi nimistuid (teeninduspiirkonnas elab alla 1200 inimese, kuid haigekassa tasub pearaha 1200 isiku eest) oli I kvartalis 19.

Üle 2000 isikuga nimistuid oli I kvartalis 197 (2012. aastal 196), sh üle 2400 isikuga nimistuid oli 29. 2013. aasta 1. jaanuarist muutusid normsuurusega pearingi nimistu piirid (ülemine piir oli varasemalt 2300 isikut). See muudatus ei avaldanud haigekassa eelarvele täitmisele olulist mõju.

Kauguse lisatasu saavaid nimistuid on kokku 195. 135 nendest asub 20–40 km kaugusel lähimast haiglast ja 60 kaugemal kui 40 km lähimast haiglast. Kauguse lisatasu saajate arv on 2012. aasta I kvartalis vähenenud ühe nimistu võrra võrreldes eelmise aasta sama perioodiga. Seetõttu on ka kulu kauguse lisatasule vähenenud 1% võrra.

1.3. Eriarstiabi

Eriarstiabi kulud olid I kvartalis 116 632 tuhat eurot, mis on 2,5% suurem, kui 2012. aasta samal perioodil (vt tabel 4). Kulude kasvu peamine põhjus on uue tervishoiuteenuste loetelu rakendumisega kaasnenud tervishoiuteenuste hinnatõus alates 1. märtsist, mille abil tagatakse tervishoiutöötajate ja raviasutuste vahelise kollektiivkokkuleppe tingimuste täitmine.

Eriarstiabi eelarve täitmist hinnatakse kahes lõikes: esiteks eriarstiabi kulu ilma keskostu tervishoiuteenuste kuluta ning teiseks hinnatakse keskostu tervishoiuteenuste eelarve täitmist. Keskostu tervishoiuteenuste kulu moodustab kogu eriarstiabi kulust umbes 1%.

1.3.1. Eriarstiabi, v.a keskostu tervishoiuteenused

Eriarstiabi eelarve täideti I kvartaliga 98% ning ravijuhud 97% ulatuses (vt tabel 8). Ravijuhud nagu ka kulud on võrreldes planeeritud eelarvega alataidetud kõikide ravitüüpide osas. Ravijuhtude alataitmine puudutab just neid ravitüüpe, kus plaanilise ravi osakaal on suur. Samas on haigekassa viimastel aastatel intensiivselt suurendanud ambulatoorse ravi ja päevaravi tellimust statsionaarse ravi arvelt. Ravijuhu keskmine maksumus on planeeritud 1% võrra kõrgemaks osutunud nii ambulatoorses kui päevaravis, mis on kooskõlas haigekassapoolse suurema ostuvalmidusega nende ravitüüpide osas ja tähendab patsiendi seisukohalt vaadatuna mitmete kaasagsete tervishoiuteenuste ning ravimite planeeritud laiemat kasutuselevõttu ambulatoorses ja päevaravis.

Tabel 8. Eriarstiabi, v.a keskostu tervishoiuteenuste kulud tuhandetes eurodes ja ravijuhud ravitüübiti

	2012 I kvartali tegelik		2013 I kvartali eelarve		2013 I kvartali tegelik		Eelarve täitmine	
	Kulu	Ravijuht	Kulu	Ravijuht	Kulu	Ravijuht	Kulu	Ravijuht
Eriarstiabi, sh	110 469	787 497	115 036	802 952	112 707	780 112	98%	97%
ambulatoorne	36 560	709 656	38 390	725 474	37 780	703 560	98%	97%
päevaravi	7 524	17 823	7 739	17 788	7 569	17 268	98%	97%
statsionaarne	66 385	60 018	68 907	59 690	67 358	59 284	98%	99%
Valmisolekutasu	2 322	97	2 355	95	2 355	95	100%	100%
Kokku	112 791	787 594	117 391	803 047	115 062	780 207	98%	97%

Eriarstiabi peamised kasutusnäitajad

Tabel 9. Eriarstiabi kasutuse olulisemad näitajad

	2012 I kvartali tegelik	2013 I kvartali tegelik	Muutus võrreldes 2012. a I kvartaliga
Ravijuhu keskmine maksumus (RJKM) eurodes			
ambulatoorne	52	54	4%
päevaravi	422	438	4%
statsionaarne	1 106	1 136	3%
Statsionaarsete voodipäevade arv	359 667	353 870	-2%
Keskmine statsionaarsel ravil viibimine päevades	6,00	5,97	-1%
Ambulatoorsete vastuvõttude arv	924 257	921 359	0%
Ambulatoorseid vastuvõtte ravijuhi kohta	1,30	1,31	1%

Eriarstiabi teenuseid kasutanud isikute arv	404 247	400 700	-1%
ambulatoorne	386 732	382 966	-1%
päevaravi	15 854	15 218	-4%
statsionaarne	49 728	49 020	-1%
Ravijuhtude arv isiku kohta	1,95	1,95	0%
ambulatoorne	1,84	1,84	0%
päevaravi	1,12	1,13	1%
statsionaarne	1,21	1,21	0%
Vältimatu abi osakaal ravikuludest (%)	43	45	2%
ambulatoorne	17	17	0%
päevaravi	6	7	1%
statsionaarne	62	65	3%
Vältimatu abi osakaal ravijuhtudest (%)	19	19	0%
ambulatoorne	16	16	0%
päevaravi	8	10	2%
statsionaarne	60	63	3%
Operatsioonide arv	42 845	40 055	-7%
ambulatoorne	5 727	4 362	-24%
päevaravi	14 408	13 663	-5%
statsionaarne	22 710	22 030	-3%

Muutused võrreldes 2012. aastaga

- **Ravijuhu keskmine maksumus (RJKM)** on ambulatoorses ja statsionaarses ravis kasvanud, mille põhjuseks on eelkõige tervishoiuteenuste piirhindade tõus alates 1. märtsist eesmärgiga tagada tervishoiuteenuse osutajatele kollektiivlepinguga kokkulepitud palgatõus.
- **Statsionaarsete voodipäevade arv eriarstiabis** on vähenenud 2% võrra ja see on seotud statsionaarsete ravijuhtude arvu planeeritud langusega võrreldes 2012. aastaga, kuna oluliselt kasvas statsionaarse hooldusravi kättesaadavus.
- **Ambulatoorsete vastuvõttude** üldarv on samaks jäänud. Mõningase ambulatoorsete ravijuhtude languse taustal tähendab see, et vastuvõttude arv ravijuhu kohta on pisut suurenenud.
- **Eriarstiabi teenuseid kasutanud isikute arv** on langenud 1%. Kindlustatute arv on samal perioodil langenud 0,5%. Eeldades, et vajadus ei ole langenud, võib öelda, et 2013. aasta I kvartalis oli eriarstiabi kättesaadavus võrreldes 2012. aasta sama perioodiga halvem, kusjuures kättesaadavuse langus ei olnud enamikul erialadel seotud rahalise piiranguga.
- **Vältimatu abi osakaal** on nii kulude kui ravijuhtude osas kasvanud, mis näitab, et langes eeskätt plaanilise ravi kättesaadavus.
- **Operatsioonide arvu** järsk langus ambulatoorses eriarstiabis viitab samuti plaanilise ravi vähenemisele. Osaliselt on ravijuhtude arvu vähenemine seotud tervishoiuteenustes kirurgilise osa kaasajastamise käigus operatsiooni definitsiooni täpsustamisega, st varasemalt operatsioonidena raviarvele kodeeritud kirurgilisi pisiptseduure on hakatud raviarvele kodeerima protseduuride, mitte operatsioonide koodidega.

Eriarstiabi ülikallid ravijuhud

2013. aasta I kvartalis oli eriarstiabis 14 ülikallist ravijuhtu summas 1 476 tuhat eurot. Võrreldes eelmise aasta sama perioodiga on seda 2 ravijuhtu võrra rohkem. Ülikalli ravijuhtu keskmine maksumus on jäänud samaks. Ülikallid ravijuhud on seotud reeglina multiprobleemsete patsientide raviga ja need esinevad peamiselt pediatría, sisehaiguste, kardio- ja neurokirurgia erialadel.

Tabel 10. Erialati ülikallite ravijuhtude kulu tuhandetes eurodes ja ravijuhud

	2012 I kvartali tegelik		2013 I kvartali tegelik		Muutus võrreldes 2012. aastaga	
	Kulu	Ravijuht	Kulu	Ravijuht	Kulu	Ravijuht
Pediatría	257	2	501	4	95%	100%
Sisehaigused	338	3	393	4	16%	33%
Neuroloogia	108	1	227	2	110%	100%
Kardiokirurgia operatsioonid	104	1	119	1	14%	0%
Uroloogia	-	-	86	1	-	-
Pulmonoloogia	-	-	80	1	-	-
Organisiirdamised	-	-	70	1	-	-
Hematoloogia	238	2	-	-	-	-
Onkoloogia	144	2	-	-	-	-
Muu kardioloogia	72	1	-	-	-	-
Ülikallid ravijuhud kokku	1 261	12	1 476	14	17%	17%

Eriarstiabi kulude ja ravijuhtude täitmine erialati

Üldkirurgia ambulatoorsete ravijuhtude arv on esimesel kvartalil võrreldes planeerituga alatäidetud juba teist aastat järjest ja seda hoolimata ravijuhtu keskmise maksumuse stabiilsest tõusust. Ambulatoorsed ravijärjekorrad on endiselt suhteliselt pikad, mis viitab ravivajaduse olemasolule. Eriala täiendav finantseerimine ei ole parandanud oluliselt ravi kättesaadavust (st ravijuhtude arvu kasvu) vaid on resulteerinud eeskätt ravijuhtu kallinemisse. Statsionaarses osas ületab suuremate haiglate lepingute täitmine ravijuhtude osas planeeritu. Statsionaarse ravijuhtu keskmise maksumuse tõus on jäänud tagasihoidlikuks, kuna päevakirurgia võimalused on suuremates raviasutustes veel olulisel määral kasutamata st statsionaaris tehakse veel suhtelistelt lihtsamaid lõikusi, mida võiks teha ka päevakirurgias.

Tabel 11. Kirurgia kulud tuhandetes eurodes ja ravijuhud

	2012 I kvartali tegelik		2013 I kvartali eelarve		2013 I kvartali tegelik		Eelarve täitmine	
	Kulu	Ravijuht	Kulu	Ravijuht	Kulu	Ravijuht	Kulu	Ravijuht
Kirurgia	19 743	94 581	20 359	97 123	19 831	93 248	97%	96%
ambulatoorne	3 846	80 096	4 017	82 934	3 945	79 253	98%	96%
päevaravi	1 020	3 427	1 014	3 330	996	3 294	98%	99%
statsionaarne	14 877	11 058	15 328	10 859	14 890	10 701	97%	99%

Otorinolarüngoloogia statsionaarsete juhtude arv I kvartalil on olnud viimastel aastatel stabiilne. Ambulatoorsete ravijuhtude planeeritust suurem arv ja rahaline täitmine on seotud nii pikkade ambulatoorsete ravijärjekordadega ja vajadusega parandada ravi kättesaadavust kui ka varasemalt päevaravis käsitletud patsientide raviga ambulatoorselt.

Tabel 12. Otorinolarüngoloogia kulud tuhandetes eurodes ja ravijuhud

	2012 I kvartali tegelik		2013 I kvartali eelarve		2013 I kvartali tegelik		Eelarve täitmine	
	Kulu	Ravijuht	Kulu	Ravijuht	Kulu	Ravijuht	Kulu	Ravijuht
Otorinolarüngoloogia	2 899	50 155	3 002	49 955	2 962	50 654	99%	101%
ambulatoorne	1 311	45 495	1 381	45 392	1 449	46 333	105%	102%
päevaravi	519	1 838	527	1 788	478	1 565	91%	88%
statsionaarne	1 069	2 822	1 094	2 775	1 035	2 756	95%	99%

Neuroloogias on ambulatoorsete juhtude alatäitmine esimeses kvartalis viimastel aastatel olnud tavapärane. Samas püsivad ambulatoorsed ravijärjekorrad suuremates keskustes pikad. Ambulatoorse lepingu alatäitmist on mõjutanud kõige rohkem Tallinna suured haiglad, kellel jäi leping täitmata ka rahalises mahus. Tegemist on eeskätt töökorraldusliku probleemiga, kuna eelmisel aastal täideti leping aasta lõpuks ja isegi ületati ravijuhtude osas. Päevaravis leiavad neuroloogias käsitlust eeskätt Sclerosis Multiplexi (SM) patsientide haiguse ägenemised. Seoses Ida-Tallinna Keskhaigla poolt laiendatavate SM patsientide päevaravi võimalustega on lepingu täitmine olnud planeeritust suurem. Statsionaarsed ravijuhud neuroloogias on peamiselt vältimatud ja akuutsed. Ravijuhu keskmine maksumus on kujunenud planeeritust mõnevõrra kallimaks.

Tabel 13. Neuroloogia kulud tuhandetes eurodes ja ravijuhud

	2012 I kvartali tegelik		2013 I kvartali eelarve		2013 I kvartali tegelik		Eelarve täitmine	
	Kulu	Ravijuht	Kulu	Ravijuht	Kulu	Ravijuht	Kulu	Ravijuht
Neuroloogia	3 744	34 658	4 051	35 706	4 142	33 837	102%	95%
ambulatoorne	1 773	32 754	1 897	33 728	1 879	31 939	99%	95%
päevaravi	8	32	7	32	11	40	157%	125%
statsionaarne	1 963	1 872	2 147	1 946	2 252	1 858	105%	95%

Oftalmoloogia on eriala, kus eriarsti ambulatoorsele vastuvõtule pöördumiseks pole nõutud saatekirja. Osalt seetõttu on ambulatoorsed ravijärjekorrad enamasti 60 päeva ringis. Esimese kvartali eelarve täitmine 95% osas on osaliselt seletatav mõnede raviasutuste (Põhja-Eesti Regionaalhaigla, Ida-Viru Keskhaigla, Pärnu Haigla, Viljandi Haigla, Järvamaa Haigla) ressursi puudumisega ambulatoorses ravis. Päevaravi I kvartali täitmine on plaanipärane. Statsionaarne ravi on valdavalt vältimatu ja väike erinevus planeeritust on tavapärane.

Tabel 14. Oftalmoloogia kulud tuhandetes eurodes ja ravijuhud

	2012 I kvartali tegelik		2013 I kvartali eelarve		2013 I kvartali tegelik		Eelarve täitmine	
	Kulu	Ravijuht	Kulu	Ravijuht	Kulu	Ravijuht	Kulu	Ravijuht
Oftalmoloogia	4 698	93 488	4 714	95 641	4 628	91 584	98%	96%
ambulaatorne	2 193	88 982	2 334	91 376	2 207	87 180	95%	95%
päevaravi	2 042	4 059	1 952	3 834	1 970	3 936	101%	103%
statsionaarne	463	447	428	431	451	468	105%	109%

Ortopeedias on iseloomulikult erialadele, kus plaanilise tegevuse osakaal on suur, esimese kvartali lepingu täitmine nii ravijuhtude kui ka rahalise mahu osas planeeritust väiksem. Osaliselt on põhjuseks mõnede raviasutuste piisava ressursi puudumine (nt Tartu Ülikooli Kliinikum), muuhulgas ambulatoorses ravis. Alatäitmine on probleemne, kuna ambulatoorsed ravijärjekorrad ületavad paljudes raviasutustes lubatud piirmäära. Tegelik ravijuhu maksumus kujunes mõnevõrra kõrgemaks kui planeeritud. See on tingitud ilmselt asjaolust, et alates 1. märtsist rakendus ortopeedias uus kaasajastatud teenuste hinnakiri, mille täpset mõju ravijuhu keskmisele maksumusele oli eelarve planeerimise faasis keerukas hinnata. Statsionaarsete ravijuhtude plaaniline täitmine I kvartalis saavutati muude ravijuhtude arvelt.

Tabel 15. Ortopeedia kulud tuhandetes eurodes ja ravijuhud

	2012 I kvartali tegelik		2013 I kvartali eelarve		2013 I kvartali tegelik		Eelarve täitmine	
	Kulu	Ravijuht	Kulu	Ravijuht	Kulu	Ravijuht	Kulu	Ravijuht
Ortopeedia	9 545	62 957	9 925	65 278	9 490	61 347	96%	94%
ambulaatorne	1 942	58 035	2 096	60 357	2 015	56 516	96%	94%
päevaravi	534	1 194	550	1 192	509	1 117	93%	94%
statsionaarne	7 069	3 728	7 279	3 729	6 966	3 714	96%	100%

Onkoloogia erialal on haigekassal koostöös raviasutustega õnnestunud hoida suhteliselt hea ambulatoorne kättesaadavus (tegelik ooteaeg jääb lubatud ooteaja piiridesse enamikul juhtudel). Sellega on kaasnenud stabiilne ambulatoorsete ravijuhtude arvu tõus. Samuti kasvab seoses ravivõimaluste avarumisega ka ravijuhu keskmine maksumus. Statsionaarse ravijuhu keskmise maksumuse odavnemine võrreldes planeerituga on tingitud asjaolust, et keskmisest statsionaarsest ravijuhust oluliselt kallim brahhüteraapia planeeriti esialgselt statsionaarse ravijuhuna, tegelik täitmine toimub aga päevaravi raames. Päevaravi alatäitmine on mõnevõrra tingitud ka asjaolust, et brahhüteraapia teenuse osutamine pole Tartu Ülikooli Kliinikumis käivitunud planeeritud mahu.

Tabel 16. Onkoloogia kulud tuhandetes eurodes ja ravijuhud

	2012 I kvartali tegelik		2013 I kvartali eelarve		2013 I kvartali tegelik		Eelarve täitmine	
	Kulu	Ravijuht	Kulu	Ravijuht	Kulu	Ravijuht	Kulu	Ravijuht
Onkoloogia	10 922	26 602	11 364	27 410	11 217	28 279	99%	103%
ambulaatorne	5 892	23 269	6 045	23 969	6 091	24 755	101%	103%
päevaravi	384	765	423	814	382	705	90%	87%
statsionaarne	4 646	2 568	4 896	2 627	4 744	2 819	97%	107%

Sünnitusabi ja günekoloogia ambulatoorne eelarve on alataidetud nii juhtude osas kui ka rahaliselt. Sisuliselt võiks öelda, et tegemist on patsientide otsustest tuleneva situatsiooniga, kuna üle poole ravijärjekorras ootavatest patsientidest on nõus ootama vastuvõtule pääsemist pikemalt, kui lubatud ooteaeg ette näeb, et pääseda kindla arsti juurde. Suhteliselt vähe esineb raviasutuste võimsusest tingitud lubatud ooteajast pikemaid ravijärjekordi. Alataidetud on ka päevaravi ja statsionaarne eelarve nii juhtude osas kui ka rahaliselt. Statsionaarse abi vajadust mõjutab muuhulgas sündimuse langus.

Tabel 17. Sünnitusabi ja günekoloogia kulud tuhandetes eurodes ja ravijuhud

	2012 I kvartali tegelik		2013 I kvartali eelarve		2013 I kvartali tegelik		Eelarve täitmine	
	Kulu	Ravijuht	Kulu	Ravijuht	Kulu	Ravijuht	Kulu	Ravijuht
Sünnitusabi ja günekoloogia	10 395	129 470	10 852	131 662	10 427	125 657	96%	95%
ambulatoorne	5 113	117 695	5 358	119 635	5 155	114 215	96%	95%
päevaravi	620	4 235	670	4 428	636	4 170	95%	94%
statsionaarne	4 662	7 540	4 824	7 599	4 636	7 272	96%	96%

Dermatoveneroloogia ravijuhtude alataitmine on seotud eeskätt üldhaiglatega, kes teenindavad peamiselt oma maakonna elanikke. Tegemist on erialaga, kus patsiendil ei ole erialaarsti ambulatoorsele vastuvõtule pöördumiseks vaja saatekirja. Ehkki järjekorrad ületavad sageli lubatud ooteaega, on umbes pooled patsiendid nõus pikemalt ootama, et pääseda kindla eriarsti juurde. Tõsisem personalipuudusest tingitud ambulatoorne ravijärjekord on Põhja-Eesti Regionaalhaiglal. Dermatoveneroloogia päevaravi ja statsionaari ravijuhtude ületäitmise põhjuseks on psoriaasahaigete planeeritud suuremas mahus ravimine regionaalhaiglates.

Tabel 18. Dermatoveneroloogia kulud tuhandetes eurodes ja ravijuhud

	2012 I kvartali tegelik		2013 I kvartali eelarve		2013 I kvartali tegelik		Eelarve täitmine	
	Kulu	Ravijuht	Kulu	Ravijuht	Kulu	Ravijuht	Kulu	Ravijuht
Dermatoveneroloogia	1 316	42 401	1 429	42 187	1 402	40 251	98%	95%
ambulatoorne	1 037	41 886	1 126	41 658	1 083	39 668	96%	95%
päevaravi	93	181	109	190	120	219	110%	115%
statsionaarne	186	334	194	339	199	364	103%	107%

Pediaatria ravijuhud on ületäidetud seoses I kvartalis kõrgema viirushaigustesse nakatumisega. Terviseameti hinnangul on ülemiste hingamisteede nakkustesse ja grippi haigestumine kasvanud 68%.

Tabel 19. Pediaatria kulud tuhandetes eurodes ja ravijuhud

	2012 I kvartali tegelik		2013 I kvartali eelarve		2013 I kvartali tegelik		Eelarve täitmine	
	Kulu	Ravijuht	Kulu	Ravijuht	Kulu	Ravijuht	Kulu	Ravijuht
Pediaatria	4 675	38 348	4 960	38 108	5 122	39 808	103%	104%
ambulatoorne	1 473	30 260	1 544	30 375	1 505	31 763	97%	105%
päevaravi	194	535	200	523	218	540	109%	103%
statsionaarne	3 008	7 553	3 216	7 210	3 399	7 505	106%	104%

Psühhiaatria ambulatoorse ja statsionaarse eelarve täitmine on plaanipärased. Päevaravi juhte on vähe ja nende täpset vajadust on raske prognoosida.

Tabel 20. Psühhiaatria kulud tuhandetes eurodes ja ravijuhud

	2012 I kvartali tegelik		2013 I kvartali eelarve		2013 I kvartali tegelik		Eelarve täitmine	
	Kulu	Ravijuht	Kulu	Ravijuht	Kulu	Ravijuht	Kulu	Ravijuht
Psühhiaatria	5 098	61 872	5 337	61 199	5 072	61 015	95%	100%
ambulatoorne	1 456	59 073	1 493	58 413	1 478	58 337	99%	100%
päevaravi	47	111	61	129	45	114	74%	88%
statsionaarne	3 595	2 688	3 783	2 657	3 549	2 564	94%	96%

Pulmonoloogia ja infektsioonhaiguste ambulatoorsete ravijuhtude planeeritust suuremat eelarve täitmist on mõjutanud eeskätt pikk ja külm talv ja sellega kaasnenud suurem sesoonsete hingamisteede haiguste puhang. Statsionaarne ravi on toimunud plaanipäraselt.

Tabel 21. Pulmonoloogia ja infektsioonhaiguste kulud tuhandetes eurodes ja ravijuhud

	2012 I kvartali tegelik		2013 I kvartali eelarve		2013 I kvartali tegelik		Eelarve täitmine	
	Kulu	Ravijuht	Kulu	Ravijuht	Kulu	Ravijuht	Kulu	Ravijuht
Pulmonoloogia	3 361	18 293	3 602	18 796	3 748	19 026	104%	101%
ambulatoorne	1 639	17 354	1 737	17 832	1 685	18 064	97%	101%
päevaravi	2	18	9	21	15	18	167%	86%
statsionaarne	1 720	921	1 856	943	2 048	944	110%	100%
Infektsioonhaigused	1 840	9 273	1 964	9 407	1 970	9 977	100%	106%
ambulatoorne	684	6 095	634	6 190	706	6 736	111%	109%
statsionaarne	1 156	3 178	1 330	3 217	1 264	3 241	95%	101%

Sisehaiguste eriala alatäitmist põhjustab eeskätt kardioloogide, reumatoloogide ja uroloogide puudus raviasutustes (valdavalt üldhaiglates).

Tabel 22. Sisehaiguste kulud tuhandetes eurodes ja ravijuhud

	2012 I kvartali tegelik		2013 I kvartali eelarve		2013 I kvartali tegelik		Eelarve täitmine	
	Kulu	Ravijuht	Kulu	Ravijuht	Kulu	Ravijuht	Kulu	Ravijuht
Sisehaigused	29 391	107 820	30 372	111 300	29 729	107 449	98%	97%
ambulatoorne	7 050	93 337	7 474	96 698	7 396	93 116	99%	96%
päevaravi	2 061	1 428	2 217	1 507	2 189	1 550	99%	103%
statsionaarne	20 280	13 055	20 681	13 095	20 144	12 783	97%	98%

Esmase järelravi ravijuhud ja kulud on planeeritust väiksemad eeskätt üldhaiglates, mis on seotud ilmselt hooldusravi võimaluste kasvuga.

Tabel 23. Esmase järelravi kulud tuhandetes eurodes ja ravijuhud

	2012 I kvartali tegelik		2013 I kvartali eelarve		2013 I kvartali tegelik		Eelarve täitmine	
	Kulu	Ravijuht	Kulu	Ravijuht	Kulu	Ravijuht	Kulu	Ravijuht
Esmase järelravi	390	551	412	561	384	518	93%	92%
statsionaarne	390	551	412	561	384	518	93%	92%

Taastusravi ambulatoorsete juhtude arv on võrreldes eelmise aasta sama perioodiga kasvanud, kuid jäänud alla planeeritule. Ambulatoorses taastusravis on toimunud viimastel aastatel kiire kasv, mida ka haigekassa on oma lepingutega toetanud. Väikeses mahus lepingute alatäitmine esimeses kvartalis võib olla tingitud asjaolust, et ravisutused vajavad ravimahtude planeeritud tõusuks väikest kohanemisaega. Statsionaarse taastusravi ravijuhtude ületäitmine on tingitud sellest, et tegelik ravijuhu maksumus kujunes mõnevõrra madalamaks kui planeeritud.

Tabel 24. Taastusravi kulud tuhandetes eurodes ja ravijuhud

	2012 I kvartali tegelik		2013 I kvartali eelarve		2013 I kvartali tegelik		Eelarve täitmine	
	Kulu	Ravijuht	Kulu	Ravijuht	Kulu	Ravijuht	Kulu	Ravijuht
Taastusravi	2 452	17 028	2 693	18 619	2 583	17 462	96%	94%
ambulatoorne	1 151	15 325	1 254	16 917	1 186	15 685	95%	93%
statsionaarne	1 301	1 703	1 439	1 702	1 397	1 777	97%	104%

Eriarstiabi erijuhud

Eelarve planeerimisel ja täitmise jälgimisel analüüsib haigekassa eraldi teatud teenuste kasutust, mis on seotud kas tsentraalselt peetavate järjekordadega või teenustega, mille ühtlast kättesaadavust on väikese vajaduse tõttu muul viisil keeruline tagada. Erijuhtude eraldi jälgimise eemärk on tagada kindlustatutele nende teenuste kättesaadavus ja võrdne ligipääs.

Erijuhtudena käsitletakse endoproteesimisi, sünnitusabi, kirurgilisi kardioverterite paigaldamise operatsioone, kataraktoperatsioone, organsiirdamisi ning luuüdi transplantatsiooni.

Tabel 25. Eriarstiabi erijuhtude kulud tuhandetes eurodes ja erijuhtude arv

	2012 I kvartali tegelik		2013 I kvartali tegelik		Muutus võrreldes 2012. a I kvartaliga	
	Kulu	Erijuht	Kulu	Erijuht	Kulu	Erijuht
Endoproteesid	3 188	820	3 008	770	-6%	-6%
Kataraktoperatsioonid	2 023	3 933	1 923	3 692	-5%	-6%
Kardioverterid	478	37	497	37	4%	0%
Organsiirdamised	290	25	278	20	-4%	-20%
Kardiokirurgilised operatsioonid	2 253	224	2 059	208	-9%	-7%
Sünnitused	2 632	3 260	2 629	3 210	0%	-2%
Luuüdi transplantatsioon*	140	34	201	37	44%	9%
Kokku	11 004	8 333	10 595	7 974	-4%	-4%

*Luuüdi transplantatsioon kajastati kuni 2012. aastani keskostu tervishoiuteenusena.

Eriarstiabi erijuhtude arv ja kulu on võrreldes eelmise aasta I kvartaliga langenud. Tsentraalsete ravijärjekordade pidamine toimub katarakti operatsioonide ja endoproteesimiste osas. 1. aprill 2013 oli katarakti järjekorra pikkuseks 24 966 operatsiooni (2012. aasta aprillis 27 805) ja endoproteesimise järjekorra pikkuseks 7160 operatsiooni (2012. aasta aprillis 6739). I kvartalis oli kõige lühem katarakti operatsioonide ooteaeg Pärnu Haiglas ja Ida-Tallinna Keskhaiglas – ooteaeg umbes pool aastat. Endoproteesi operatsioonide tegelik keskmine ooteaeg I kvartalis oli üks aasta.

Haiglavõrgu arengukava haiglate lepingute täitmine

2013. aasta I kvartalis täitsid haiglavõrgu arengukava haiglad eriarstiabi lepingud rahaliselt 99% ja ravijuhtude osas 98%.

Tabel 26. Haiglavõrgu arengukava haiglate I kvartali eriarstiabi lepingute täitmine eurodes

	2012 I kvartali tegelik		2013 I kvartali leping		2013 I kvartali tegelik		Lepingute täitmine	
	Summa	Ravijuht	Summa	Ravijuht	Summa	Ravijuht	Summa	Ravijuht
Põhja-Eesti Regionaalhaigla SA	27 294 531	84 419	28 635 496	86 308	28 310 262	84 129	99%	97%
ambulatoorne	7 469 771	73 836	7 783 688	75 470	7 896 919	73 652	101%	98%
päevaravi	1 093 392	1 929	1 177 384	2 001	1 150 717	1 826	98%	91%
statsionaarne	18 731 368	8 654	19 674 424	8 837	19 262 626	8 651	98%	98%
TÜ Kliinikum SA	26 022 475	114 920	26 173 908	116 632	25 922 367	116 705	99%	100%
ambulatoorne	7 406 115	100 663	7 703 227	102 421	7 868 502	102 558	102%	100%
päevaravi	1 209 971	3 091	1 270 508	3 086	1 317 853	3 211	104%	104%
statsionaarne	17 406 391	11 166	17 200 173	11 125	16 736 012	10 936	97%	98%
Ida-Tallinna Keskhaigla AS	14 231 784	108 918	14 442 456	109 983	14 381 917	103 164	100%	94%
ambulatoorne	4 850 932	97 897	5 124 357	99 202	4 727 961	92 608	92%	93%
päevaravi	1 543 099	3 661	1 441 266	3 521	1 347 920	3 098	94%	88%
statsionaarne	7 837 753	7 360	7 876 833	7 260	8 306 036	7 458	105%	103%
Lääne-Tallinna Keskhaigla AS	8 143 720	74 476	8 162 860	75 659	8 148 324	76 247	100%	101%
ambulatoorne	3 079 858	67 331	3 091 014	68 686	3 069 033	69 242	99%	101%
päevaravi	686 037	1 274	774 702	1 364	686 304	1 415	89%	104%
statsionaarne	4 377 825	5 871	4 297 144	5 609	4 392 987	5 590	102%	100%
SA Ida-Viru Keskhaigla	5 221 133	38 481	5 319 061	38 581	5 287 647	37 833	99%	98%
ambulatoorne	1 468 781	34 175	1 559 077	34 320	1 620 929	33 606	104%	98%
päevaravi	477 807	1 028	500 983	1 033	460 765	938	92%	91%
statsionaarne	3 274 545	3 278	3 259 001	3 228	3 205 953	3 289	98%	102%
Pärnu Haigla SA	4 944 393	42 060	5 241 220	43 412	5 240 212	43 384	100%	100%
ambulatoorne	1 545 704	37 218	1 617 224	38 547	1 604 943	38 590	99%	100%
päevaravi	256 580	1 102	274 714	1 158	278 755	1 229	101%	106%
statsionaarne	3 142 109	3 740	3 349 282	3 707	3 356 514	3 565	100%	96%

Tallinna Lastehaigla SA	4 253 900	41 900	4 742 058	41 375	4 622 665	42 439	97%	103%
ambulatoorne	1 407 544	36 284	1 474 610	35 950	1 371 128	37 043	93%	103%
päevaravi	265 698	777	277 297	792	247 240	703	89%	89%
statsionaarne	2 580 658	4 839	2 990 151	4 633	3 004 297	4 693	100%	101%
SA Narva Haigla	2 904 800	26 652	2 972 025	26 590	2 963 498	25 934	100%	98%
ambulatoorne	871 731	23 024	902 164	22 877	909 365	22 237	101%	97%
päevaravi	93 187	281	108 947	331	106 024	307	97%	93%
statsionaarne	1 939 882	3 347	1 960 914	3 382	1 948 109	3 390	99%	100%
Viljandi Haigla SA	2 130 957	16 432	2 186 554	16 174	2 146 762	15 693	98%	97%
ambulatoorne	556 107	14 475	570 875	14 299	546 656	13 712	96%	96%
päevaravi	67 093	274	74 260	266	79 592	289	107%	109%
statsionaarne	1 507 757	1 683	1 541 419	1 609	1 520 514	1 692	99%	105%
AS Rakvere Haigla	1 529 690	10 061	1 593 550	10 565	1 592 382	10 453	100%	99%
ambulatoorne	426 249	8 341	437 433	8 787	440 850	8 637	101%	98%
päevaravi	71 365	318	72 690	323	63 865	285	88%	88%
statsionaarne	1 032 076	1 402	1 083 427	1 455	1 087 667	1 531	100%	105%
Kuussaare Haigla SA	1 403 005	11 778	1 433 846	12 046	1 420 561	11 518	99%	96%
ambulatoorne	366 743	10 456	407 040	10 737	408 243	10 152	100%	95%
päevaravi	80 873	162	96 061	176	85 405	185	89%	105%
statsionaarne	955 389	1 160	930 745	1 133	926 913	1 181	100%	104%
Lõuna-Eesti Haigla AS	1 194 608	10 370	1 221 014	9 854	1 206 919	9 769	99%	99%
ambulatoorne	334 178	8 928	353 645	8 450	353 672	8 409	100%	100%
päevaravi	82 237	338	93 244	313	93 244	310	100%	99%
statsionaarne	778 193	1 104	774 125	1 091	760 003	1 050	98%	96%
Järvamaa Haigla AS	1 058 122	10 318	1 093 872	10 318	1 093 867	10 399	100%	101%
ambulatoorne	441 414	9 289	462 591	9 330	476 176	9 435	103%	101%
päevaravi	66 098	216	69 045	217	52 602	193	76%	89%
statsionaarne	550 610	813	562 236	771	565 089	771	101%	100%
Põlva Haigla AS	794 566	7 331	824 139	7 349	822 261	7 153	100%	97%
ambulatoorne	231 495	6 340	245 994	6 347	246 167	6 160	100%	97%
päevaravi	49 204	260	51 428	273	51 446	246	100%	90%
statsionaarne	513 867	731	526 717	729	524 648	747	100%	102%

Rapla Maakonna Haigla SA	741 814	7 666	808 754	7 930	802 109	7 566	99%	95%
ambulatoorne	262 272	6 819	282 870	7 087	286 440	6 755	101%	95%
päevaravi	30 069	145	72 576	170	70 602	163	97%	96%
statsionaarne	449 473	702	453 308	673	445 067	648	98%	96%
Läänemaa Haigla SA	832 150	8 375	847 294	8 679	797 206	7 984	94%	92%
ambulatoorne	244 928	7 481	258 996	7 776	256 125	7 151	99%	92%
päevaravi	20 381	111	31 312	156	28 606	142	91%	91%
statsionaarne	566 841	783	556 986	747	512 475	691	92%	93%
Valga Haigla AS	749 320	7 232	762 792	8 255	770 781	8 339	101%	101%
ambulatoorne	226 558	6 317	261 592	7 413	267 710	7 498	102%	101%
päevaravi	78 487	289	63 564	218	62 434	216	98%	99%
statsionaarne	444 275	626	437 636	624	440 637	625	101%	100%
Jõgeva Haigla SA	536 675	4 585	539 835	4 656	530 865	4 073	98%	87%
ambulatoorne	173 940	4 038	175 186	4 131	162 286	3 540	93%	86%
päevaravi	19 839	78	17 953	69	18 923	71	105%	103%
statsionaarne	342 896	469	346 696	456	349 656	462	101%	101%
SA Hiiumaa Haigla	268 409	2 726	294 656	3 040	294 672	2 585	100%	85%
ambulatoorne	70 295	2 415	83 578	2 726	78 130	2 282	93%	84%
päevaravi	13 735	76	14 423	75	9 049	62	63%	83%
statsionaarne	184 379	235	196 655	239	207 493	241	106%	101%
Kokku	104 256 052	628 700	107 295 390	637 406	106 355 277	625 367	99%	98%

1.3.2. Keskostu tervishoiuteenused

Keskostu ravimite eelarve ületati summas ligi 260 tuhat eurot. Seda tõusu võis prognoosida juba kvartali keskel. Põhjuseid on kaks. SA Taru Ülikooli Kliinikum tõstis kolme isiku Gaucher haiguse raviks kasutatava ensüümravi annust üle kahe korra, kuna senine ravi ei andnud tulemusi. Tallinna Lastehaiglas jätkus 15-aastase isiku hüübimisfaktorit asendav ravi eeldatust suurema annusega.

Lahangute eelarve täitmine kulgeb suurte kõikumistega – eelmisel aastal toimus ülisuur teenuse kasv, mida võib nimetada positiivseks trendiks, sest võimaldab detailsemat ravianalüüsi. Lepingu maht ei ole piiranud lahangute arвете esitamist.

Tabel 27. Keskostu tervishoiuteenuste kulud tuhandetes eurodes ja ravijuhud

	2012 I kvartali tegelik		2013 I kvartali eelarve		2013 I kvartali tegelik		Eelarve täitmine	
	Kulu	Ravijuht	Kulu	Ravijuht	Kulu	Ravijuht	Kulu	Ravijuht
Kindlustatute vältimatu transport (lennuk, kopter)	44	27	54	32	54	28	100%	88%
Hematoloogia ravikuurid	431	116	580	99	814	92	140%	93%
Patoanatomiline lahang	28	201	21	141	11	77	52%	55%
Keskostu ravimid, sh	450	224	656	338	691	217	105%	64%
Gaucher ravi	138	9	207	12	390	14	188%	117%
Rispolept Consta ravi	65	186	78	234	62	170	79%	73%
Fabry tõve ravi	247	29	292	31	233	28	80%	90%
Sclerosis multiplexi bioloogiline ravi	-	-	79	61	6	5	8%	8%
Kokku	953	568	1 311	610	1 570	414	120%	68%

Keskostu tervishoiuteenuste puhul on tegemist kallihinnaliste tervishoiuteenustega, mis on mõeldud raskekujuliste ja harvaesinevate haigusjuhtumite raviks või tervishoiuteenustega, mille vajadust ei ole võimalik täpsemalt prognoosida.

1.4. Hooldusravi

2013. aasta I kvartalis tasus haigekassa hooldusravi teenuste eest 4772 tuhat eurot, mis on 5% vähem planeeritud eelarvest, kuid 17% enam kui 2012. aastal samal perioodil. Ambulatoorse hooldusravi teenuste eest tasuti 8% enam kui 2012. aasta I kvartalis. Kasv tuleneb koduõendusteenuste kasutuse suurenemisest (9%). Tulemus on ootuspärane, kuna haigekassa eesmärk on parandada hooldusravi, eelkõige koduõendusteenuste kättesaadavust.

Tabel 28. Hooldusravi kulud tuhandetes eurodes ja ravijuhud

	2012 I kvartali tegelik		2013 I kvartali eelarve	2013 I kvartali tegelik		Eelarve täitmine
	Kulu	Ravijuht	Kulu	Kulu	Ravijuht	Kulu
Statsionaarne hooldusravi	3 180	3 931	4 006	3 801	4 611	95%
Ambulatoorne hooldusravi, sh	903	7 775	1 008	971	8 473	96%
koduõendus	776	6 257	875	844	6 970	96%
vähihaigete kodune toetusravi	103	1 122	108	103	1 116	95%
geriaatriline hindamine	24	396	25	24	387	96%
Kokku	4 083	11 706	5 014	4 772	13 084	95%

8% kasvas 2013. a I kvartalis koduõenduses visiitide arv võrreldes 2012. aasta sama perioodiga ning isikuid teenindati 9% enam. Vähihaigete kodus toetusravis tehti 1% visiite enam kui 2012. aasta I kvartalis, kuid teenindatud isikuid oli 12% vähem.

Tabel 29. Ambulatoorse hooldusravi visiidid

	2012 I kvartali tegelik		2013 I kvartali tegelik		Muutus võrreldes 2012. a I kvartaliga	
	Visiite	Isikuid	Visiite	Isikuid	Visiite	Isikuid
Koduõendus	46 711	3 021	50 282	3 303	8%	9%
Vähihaigete kodune toetusravi	4 418	450	4 442	398	1%	-12%

1.5. Hambaravi

Haigekassa tasus 2013. aasta I kvartalis hambaraviteenuste eest 4781 tuhat eurot, mis moodustab planeeritust 96%. Rahalist alatäitmist mõjutab eeskätt laste hambaravi lepingute täitmine, kuid positiivne on see, et laste hambaravi lepingud on ravijuhtude osas täidetud 99% ja võrreldes eelmise aasta sama perioodiga on ravijuhtude arv 2% võrra kasvanud. Probleemne on hambahaiguste ennetuse eelarve ja ravijuhtude alatäitmine.

Tabel 30. Hambaravi kulud tuhandetes eurodes ja ravijuhud

	2011 I kvartali tegelik		2013 I kvartali eelarve		2013 I kvartali tegelik		Eelarve täitmine	
	Kulu	Ravijuht	Kulu	Ravijuht	Kulu	Ravijuht	Kulu	Ravijuht
Laste hambaravi	3 625	74 205	3 778	76 456	3 623	75 593	96%	99%
Hambahaiguste ennetus	85	5 690	89	5 826	72	4 686	81%	80%
Ortodontia	835	10 923	921	12 025	866	11 814	94%	98%
Täiskasvanute vältimatu hambaravi	201	4 965	207	5 028	220	5 157	106%	103%
Kokku	4 746	95 783	4 995	99 335	4 781	97 250	96%	98%

Ravikindlustuse seaduse kohaselt tasub haigekassa kuni 19-aastaste kindlustatud isikute hambaraviteenuste eest. Täiskasvanud isikute hambaravi eest tasub haigekassa ainult siis, kui teenust on osutatud vältimatu abi korras.

2. Tervise edendamine

Haigekassa tegeleb tervise edendamisega projektitöö kaudu, tegevused on seostatud rahvastiku tervise arengukavaga. Tervise edendamisele planeeritud I kvartali eelarvest kasutati 198% (66 tuhat eurot).

I kvartalis tekkinud kulud olid seotud peamiselt ulatuslike meediategevustega I kvartalis ning kavandatavast suurem kulu on seotud väljamaksetega I kvartalis. Kogu tervise edendamise eelarvet kasutus jääb aasta jooksul planeeritu piiresse.

Kampaania „Terviseküsimuste lahendus algab oma perearstist ja pereõest“ eesmärk on tõsta inimeste teadlikkust esmatasandi tervishoiusüsteemi võimaluste kohta. Kampaania peab avama perearsti ja -õe poolt pakutava teenuse sisu nii, et inimesed teadvustavad, et perearst on samaväärne spetsialist kui eriarst, kes oskab diagnoosida ja ravida enamikke haigustest. ulatusliku kampaaniaga.

Jaanuaris-veebruaries toetati teavitusega „Kingi endale kindlustunne!“ emakakaelavähi varajase avastamise sõeluuringut, peamiselt välimeedia vahendusel. Terviseleheküljed on ilmunud alates veebruarist suuremates päeva ja -nädalalehtedes (Postimees, Linnaleht, Õhtuleht, Maaleht, ajaleht Den za Dnjom), lisatähelepanu sel aastal on venekeelsel lugejal, koostöö toimub ka ajalehega Põhjarannik.

Jätkub lasteaegade ja koolide tervise edendamise koordineerimine, laste hammaste tervise ja raseduskriisi nõustamise projekt. 17 paikkonnas viiakse ellu vigastuste vältimise alaseid tegevusi. Koostööpartneritega on ette valmistatud igaaastane tervise edendamise üleriigiline konverents. Sel aastal on konverents „Liikudes tervise heaks“ 6. juunil Pärnus.

Osa kavandatud tegevusi käivitatakse II poolaastal, need on peamiselt suunatud tervisesüsteemide arendamise koolitustele ja patsiendijuhendite väljatöötamisele.

3. Kindlustatutele kompenseeritavad ravimid

2013. aasta I kvartalis tasus haigekassa kindlustatute ambulatoorsete soodusravimite eest 25 133 tuhat eurot, mis moodustab 2013. aastaks ravimihüvitistele planeeritud eelarvest (108 770 tuhat eurot) 23,1%. I kvartaliks planeeritud eelarve täitus 98% ulatuses. Võrreldes 2012. aasta I kvartaliga kulus käesoleva aasta alguses ravimihüvitistele 4% rohkem vahendeid.

Tabel 31. Kindlustatutele kompenseeritud ravimite kulud tuhandetes eurodes

	2012 I kvartali tegelik	2013 I kvartali tegelik	Muutus võrreldes 2012. a I kvartaliga	Kulutuste osakaal soodusligiti	
				2012	2013
100% kompenseeritavad ravimid	12 166	12 216	0%	50%	49%
90% kompenseeritavad ravimid	6 929	7 338	6%	29%	29%
75% kompenseeritavad ravimid	1 397	1 452	4%	6%	6%
50% kompenseeritavad ravimid	3 623	4 127	14%	15%	16%
Kokku	24 115	25 133	4%	100%	100%

Ravimikasutust lähemalt analüüsid nähtub, et kulude kasv tuleneb nii soodusretseptide arvu kasvust kui ka keskmise soodusretsepti maksumuse kasvust. Soodusretseptide arv on kasvanud võrreldes 2012. aasta I kvartaliga 3%. Enim on kallinenud 50% soodusretsepti maksumus, mis tuleneb kompenseerimise piirmäära (12,78 eurot retsepti kohta) kaotamisest 2012. aasta neljandas kvartalis.

Tabel 32. Soodusretseptide arv ja keskmine maksumus eurodes

	2012 I kvartal tegelik		2013 I kvartal tegelik		Muutus võrreldes 2012. a I kvartaliga	
	SR arv	SR keskmine maksumus haigekassale	SR arv	SR keskmine maksumus haigekassale	SR arv	SR keskmine maksumus haigekassale
100% soodusretseptid	209 055	58,20	210 711	57,98	1%	0%
90% soodusretseptid	651 967	10,63	672 618	10,91	3%	3%
75% soodusretseptid	138 308	10,10	140 289	10,35	1%	2%
50% soodusretseptid	867 986	4,17	896 562	4,60	3%	10%
Kokku	1 867 316	12,91	1 920 180	13,09	3%	1%

Kindlustatute omaosaluses 2012. aasta I kvartaliga võrreldes suuri muutusi ei toimunud. Veidi kasvas omaosalus 100% soodusravimite osas ja langes 50% soodusravimite osas. Keskmise soodusretsepti maksumusest tasus kindlustatu 6,4 eurot. Suhteline omaosalus soodusravimite ostmisel oli 33%, mis on 1,4 protsendipunkti madalam võrdlusperioodist.

Tabel 33. Kindlustatu omaosalus eurodes

	2012 I kvartal tegelik	2013 I kvartal tegelik	Muutus võrreldes 2012. a I kvartaliga
100% soodusretseptid	1,7	1,9	12%
90% soodusretseptid	4,7	4,6	-2%
75% soodusretseptid	6,6	6,6	0%
50% soodusretseptid	9,5	8,8	-7%
Kokku	6,7	6,4	-4%

4. Ajutise töövõimetuse hüvitised

2013. aasta ajutise töövõimetuse hüvitiste kulu oli I kvartalis 28 613 tuhat eurot, mis on umbes 4300 tuhat eurot enam kui eelmise aasta samal perioodil.

Tabel 34. Töövõimetushüvitiste kulud tuhandetes eurodes

	2012 I kvartali tegelik	2013 I kvartali eelarve	2013 I kvartali tegelik	Eelarve täitmine
Haigushüvitised	10 316	11 437	12 095	106%
Hooldushüvitised	4 421	3 838	6 303	164%
Sünnitushüvitised	8 961	10 171	9 487	93%
Tööõnnetushüvitised	620	434	728	168%
Kokku	24 318	25 880	28 613	111%

Töövõimetushüvitiste kulu on võrreldes 2012. aasta I kvartaliga kasvanud 18% ning ületab kvartali eelarvet 11% võrra. Vastavalt eelarves prognoositule suurenesid 2013. aasta I kvartalis töövõimetushüvitiste kulud 2012. aasta palgatõusust tingitult². Kvartali eelarve ületamise põhjuseks on hüvitatud haigus- ja hoolduslehtede arvu tõus vastavalt 18% ja 28% tulenevalt ülemiste hingamisteede viirusnakkustesse haigestumiste 68% kasvust³.

Tabel 35. Töövõimetushüvitiste kulude võrdlus

	2012 I kvartali tegelik	2013 I kvartali tegelik	Muutus võrreldes 2012. a I kvartaliga
Haigushüvitis*			
Haigekassa poolt hüvitatud lehtede arv	59 016	69 653	18%
Kindlustatutele väljastatud lehtede arv kokku**	87 055	106 654	23%
Haigekassa poolt hüvitatud päevade arv	758 579	842 525	11%
Haiguspäevade arv kokku**	1 188 808	1 420 766	20%
Väljastatud lehtede keskmine pikkus kokku**	13,7	13,3	-3%
Haigekassa poolt makstud hüvitise summa (tuhat eurot)	10 316	12 095	17%
Ühe päeva keskmine hüvitis (euro)	13,6	14,4	6%
Hooldushüvitis			
Lehtede arv	31 238	40 080	28%
Haigekassa poolt hüvitatud päevade arv	260 371	340 012	31%
Hüvitise summa (tuhat eurot)	4 421	6 303	43%
Ühe päeva keskmine hüvitis (euro)	17,0	18,5	9%
Lehe keskmine pikkus	8,3	8,5	2%

² Statistikaameti andmetel tõusis 2012. aastal brutopalk keskmiselt 5,9%, mis on ühtlasi töövõimetushüvitiste ühe päeva keskmine hüvitise 5% kasvu põhjuseks.

³ Terviseameti nakkushaigustesse haigestumise 2012. aasta I kvartali ja 2013. aasta I kvartali statistika andmetelt arvatud.

Sünnitushüvitis			
Lehtede arv	2 479	2 484	0%
Haigekassa poolt hüvitatud päevade arv	345 047	345 741	0%
Hüvitise summa (tuhat eurot)	8 961	9 487	6%
Ühe päeva keskmine hüvitis (euro)	26,0	27,4	5%
Lehe keskmine pikkus	139,2	139,2	0%
Tööõnnetushüvitis			
Lehtede arv	1 326	1 498	13%
Haigekassa poolt hüvitatud päevade arv	28 966	32 169	11%
Hüvitise summa (tuhat eurot)	620	728	17%
Ühe päeva keskmine hüvitis (euro)	21,4	22,6	6%
Lehe keskmine pikkus	21,8	21,5	-1%
Hüvitised kokku*			
Haigekassa poolt hüvitatud lehtede arv	94 059	113 715	21%
Haigekassa poolt hüvitatud päevade arv	1 392 963	1 560 447	12%
Haigekassa poolt makstud hüvitised (tuhat eurot)	24 318	28 613	18%
Ühe päeva keskmine hüvitis (euro)	17,5	18,3	5%

*2012. aasta I kvartali töövõimetus hüvitiste võrdlusandmeid on korrigeeritud.

**Siin on arvestatud kõikide töövabastuse perioodiks väljastatud lehtede ja päevadega (sh kindlustatu omavastutus, tööandja vastutus ja haigekassa vastutus).

Haiguslehtede kasutamisel päevade lõikes on võrreldes eelmise aasta I kvartaliga märgata lühema perioodiga haiguslehtede osakaalu suurenemist. 2012. aasta I kvartalis moodustas 1–8 päeva kõigist haiguspäevadest 36%, 2013. aasta samal perioodil 41%. Viiruslike nakkushaiguste kõrgeraial on üldjuhul iseloomulik lühema kestusega haiguslehtede suurem osakaal. Ilmselt võib kasvu põhjuseks olla inimeste soov majanduslikel kaalutlustel kiiremini tööle naasta. Inimese omavastutusega 1–3 päeva moodustasid 17% ja ainult tööandja poolt hüvitamisele kuulunud 4–8 päeva 24% kõigist haiguspäevadest.

Tabel 36. Haiguslehtede- ja haiguspäevade arv

	2012 I kvartali tegelik	2013 I kvartali tegelik	Muutus võrreldes 2012. a I kvartaliga
Lehtede arv			
1–8 päeva osalusega lehed (sisaldavad kindlustatu omavastutust ja tööandja vastutust)	63 017	83 587	33%
Päevade arv			
1–3 päev (kindlustatu omavastutus)	184 190	245 734	33%
4–8 päev (tööandja vastutus)	246 039	332 507	35%
Haigekassa hüvitatud päevad	758 579	842 525	11%
Päevade arv kokku	1 188 808	1 420 766	20%

Ajutise töövõimetuse hüvitiste maksmise alusdokumendid on vastavat liiki töövõimetuslehed: haigusleht, hooldusleht, sünnitusleht või lapsendusleht. Aruandes töövõimetushüvitiste kulusid analüüsid pole siiski täpselt järgitud töövõimetuslehtede põhise liigitust. Näiteks ühes kuus keskmiselt 2 lapsendamislehe alusel makstavad hüvitised oleme nende marginaalse osatähtsuse tõttu kajastanud sünnitushüvitiste kuludes. Samas on haigushüvitiste kuludest eraldi esitatud tööõnnetushüvitised, kuivõrd tööõnnetused peegeldavad riigi tervishoiu ja tööohutuse olukorda.

5. Muud rahalised hüvitised

Muud rahalised hüvitised on

- hambaraviteenuse rahalised hüvitised;
- täiendav ravimihüvitis.

Muude rahaliste hüvitiste kulud kokku 2013. aasta I kvartalis olid 2228 tuhat eurot, eelarve täideti 98%.

Tabel 37. Muude rahaliste hüvitiste kulud tuhandetes eurodes

	2012 I kvartali tegelik	2013 I kvartali eelarve	2013 I kvartali tegelik	Eelarve täitmine
Hambaraviteenuse rahaline hüvitis	2 164	2 166	2 212	102%
Täiendav ravimihüvitis	92	110	16	15%
Kokku	2 256	2 276	2 228	98%

5.1. Hambaraviteenuse rahalised hüvitised

2013. aasta I kvartali hambaraviteenuse rahaliste hüvitiste kulu olid 2212 tuhat eurot, mis on 48 tuhat eurot rohkem, kui eelmise aasta samal perioodil.

Tabel 38. Hambaraviteenuse hüvitiste kulud tuhandetes eurodes ja ravijuhtude arv

	2012 I kvartali tegelik		2013 I kvartali eelarve		2013 I kvartali tegelik		Eelarve täitmine	
	Kulu	Avalduste arv*	Kulu	Avalduste arv	Kulu	Avalduste arv	Kulu	Avalduste arv
Proteesihüvitis	1 592	9 936	1 607	10 354	1 637	10 172	102%	98%
Hambaravihüvitis	572	28 920	559	29 414	575	29 044	103%	99%
Kokku	2 164	38 856	2 166	39 768	2 212	39 216	102%	99%

*2012. aasta avalduste arvu on korrigeeritud.

Hambaravihüvitiste kasutamisel liigiti on näha hambaravihüvitise kasutamise vähenemist nii rasedate kui alla 1-aastaste laste emade hulgas, mille põhjuseks on sündivuse kahanemine. Jätkuvalt suureneb hambaravi- ja hambaproteesihüvitiste kasutamine vanadus- ja töövõimetuspensionäride hulgas, moodustades 2013. aasta esimese kolme kuuga 97% hambaraviteenuse hüvitise kulist. Eelmise aasta samal perioodil oli see 96%. Analüüsidest juhtude jagunemist sihtgrupis ravisutuste edastatud hüvitise taotluste alusel, on märgata töövõimetuspensionäride taotluste osakaalu suurenemist. 2012. aasta I kvartalis moodustasid töövõimetuspensionäride taotlused 16% kõikidest proteesihüvitise avaldustest, kasvades 2013. aasta samal perioodil 18%-ni.

Tabel 39. Hambaraviteenuse hüvitiste kasutajad hüvitisliigiti

	2012 I kvartali tegelik	2013 I kvartali tegelik	Muutus võrreldes 2012. a I kvartaliga
Hambaravihüvitise juhud			
Rase	1 461	1 346	-8%
Alla 1-aastase lapse ema	1 883	1 772	-6%
Suurenenud hambaravi vajadusega isik	40	42	5%
Vanadus- või töövõimetuspensionär	25 536	25 884	1%
Hambaproteesihüvitise juhud			
Vanadus- või töövõimetuspensionär	9 936	10 172	2%

5.2. Täiendav ravimihüvitis

Täiendava ravimihüvitise osas on toimunud järsk langus, mis on seostatav 2012. aasta neljandas kvartalis kaotatud 12,78 eurose kompenseerimise piirmääraga, mis kehtis 50% kompenseeritavate ravimite ostmisel ühe retsepti kohta. Varasematel aastatel tingis selliste ravimite kasutus sageli ülemäärase finantskoormuse, mille leevendamiseks maksti täiendavat ravimihüvitist.

Tabel 40. Täiendava ravimihüvitise kulud ja juhtude arv

	2012 I kvartali tegelik	2013 I kvartali tegelik	Muutus võrreldes 2012. a I kvartaliga
Hüvitatud summa (tuhat eurot)	92	16	-83%
Hüvitist saanud isikute arv	547	269	-51%
Keskmiselt isikule makstud summa (euro)	168	59	-65%

Täiendav ravimihüvitis on rahaline hüvitis, mida makstakse kindlustatutele täiendavalt kui nende poolt tehtud kulutused soodusravimitele ületavad 384 eurot kalendriaastas.

6. Muud kulud

Muud kulud on

- meditsiiniseadmehüvitised;
- hüvitised seoses Euroopa Liidu seadusandlusega ning välisriikidesse plaanilisele ravile suunamisega;
- riigieelarvest sihtotstarbeliselt finantseeritavad kulud.

2013. aasta I kvartalis olid muud kulud kokku 2713 eurot, eelarve täideti 62%.

Tabel 41. Muud kulud tuhandetes eurodes

	2012 I kvartali tegelik	2013 I kvartali eelarve	2013 I kvartali tegelik	Eelarve täitmine
Meditsiiniseadmehüvitised	1 845	2 349	1 859	79%
Euroopa Liidu hüvitised	339	1 600	449	28%
Sihtfinantseerimine	396	435	405	93%
Kokku	2 580	4 384	2 713	62%

6.1. Meditsiiniseadmehüvitised

Võrreldes 2012. aasta I kvartaliga on meditsiiniseadmehüvitise kulude kasv tagasihoidlik. Samas lisandus 2013. aasta algul meditsiiniseadmete loetellu uus meditsiiniseadmete rühm, täiendati mitmeid rühmi uute toodetega ning muudeti hüvitamise tingimusi.

Tabel 42. Meditsiiniseadmehüvitiste kulud tuhandetes eurodes ja ravijuhud

	2012 I kvartali tegelik		2013 I kvartali eelarve	2013 I kvartali tegelik		Eelarve täitmine
	Kulu	Ravijuht	Kulu	Kulu	Ravijuht	Kulu
Esmased varajased proteesid ja ortoosid	360	2 899	414	382	2 955	92%
Glükomeetrite testiribad	1 087	16 749	1154	1003	17 476	87%
Stoomihooldusvahendid	224	867	331	254	899	77%
Insuliinipumbad	76	123	113	70	145	62%
Haavasidemed ja haavaplaastrid	3	119	11	8	316	73%
Automaatse püsiva positiivrõhu aparaat ja maskid	86	169	106	101	248	95%
Muud meditsiiniseadmed	9	63	11	7	61	64%
Insuliini süstevahendi ühekordse kasutusega nõelad	-	-	209	34	1 701	16%
Kokku	1 845	20 989	2 349	1 859	23 801	79%

Võrreldes I kvartali eelarvesse planeerituga oli meditsiiniseadmete tegelik kasutus väiksem. Planeerituga võrreldes kasutati kõige vähem **insuliini süstevahendi ühekordse kasutusega nõelu**. Kuna tegemist on uue meditsiiniseadmete rühmaga, siis ilmselt võtab vastava info jõudmine arstide ja kindlustatuteni veel mõnevõrra aega.

Võrreldes eelmise aasta sama ajaperioodiga on vähenenud nii kulu **glükomeetri testiribade** kompenseerimisele kui ka ühe ravijuhu keskmine maksumus, kuid samal ajal on kasvanud ravijuhtude arv. Tulemus on selgitatav ilmselt loetellu lisandunud uute, odavamate glükomeetri testiribade järjest kasvava kasutusega ja seda tuleb pidada positiivseks.

Insuliinipumpade ja nende tarvikute kompenseerimiskulude ning ravijuhu maksumuse märgatav vähenemine on tingitud asjaolust, et kindlustatutele kompenseeritakse üks insuliinipump 5 aasta kohta ja 2013. aasta I kvartalis on kindlustatud valdavalt ostnud välja vaid insuliinipumba tarvikuid.

Stoomihooldusvahendeid ostetakse patsientide poolt välja igal aastal järjest enam, kuid planeeritud jäävad mahud endiselt väiksemaks. Põhjuseks on, et kõik stoomiga kindlustatud ei vaja hooldusvahendeid maksimaalsetes kogustes. Samas hüvitamistingimuste kehtestamisel oleme seni lähtunud suurema vajadusega patsientide vajadustest.

Haavasidemete ja -plaastrite ning operatsiooni- ja traumajärgsete esmaste varaste ortooside ja proteeside kasutus kasvab jätkuvalt nii meditsiiniseadmete loetellu kantud toodete valiku laienemise kui ka kindlustatute teadlikkuse kasvu tulemusena.

Muude meditsiiniseadmete (vahemahutid astmaravimite manustamiseks, ühekordsed põiekateetrid, põletushaigete surverõivad ja ravikontaktläätsed), kompenseerimiskulude langus on tingitud ravikontaktläätsede kasutuse vähenemisest.

Kuna paljude suurema kasutajaskonnaga meditsiiniseadmerühmade (glükomeetri testiribad, insuliininõelad, stoomihooldusvahendid, insuliinipumbatarvikud, haavasidemed ja -plaastrid) limiitkogused on kinnitatud 6 kuu peale, siis saab nimetatud meditsiiniseadmetele planeeritud mahtude tegelikust kasutusest parema ülevaate alles pärast I poolaasta lõppu.

Meditsiiniseadme hüvitis on haigekassale avatud kohustus sarnaselt kindlustatule kompenseeritavate ravimitega. Haigekassa hüvitab meditsiiniseadmeid kõigile kindlustatutele, kellele arst on määranud meditsiiniseadme kasutamise, arvestades meditsiiniseadmete loetelus toodud tingimusi.

6.2. Hüvitised seoses Euroopa Liidu seadusandlusega ning välisriikidesse plaanilisele ravile suunamisega

6.2.1. Euroopa Liidu seadusest tulenevad tervishoiuteenuste hüvitised

2013. aasta I kvartali eelarveks planeeriti 1250 tuhat eurot, tegelik kulu oli 255 tuhat eurot.

Tabel 43. Tervishoiuteenuste ja soodusravimite kulud Euroopa Nõukogu määruste alusel tuhandetes eurodes

	2012 I kvartali tegelik	2013 I kvartali eelarve	2013 I kvartali tegelik	Eelarve täitmine
Euroopa Liidu seadustest tulenevad tervishoiuteenuste hüvitised	193	1 250	255	20%

Eestis ravi saanud teistest EL liikmesriikidest pärit isikute tervishoiuteenuste eest tasuti tervishoiuteenuse osutajatele 232 tuhat eurot ning soodusravimite eest apteekidele 14 tuhat eurot. Isikutele tagasimaksetena tehtava kulu osa oli 9 tuhat eurot. Tagasimakseid tehakse kindlustatud isikutele sel juhul, kui mingil põhjusel ei olnud isikul teises liikmesriigis viibimise ajal kaasas Euroopa ravikindlustuskaarti ning talle esitati arve.

EL seadustest tulenevad hüvitised on haigekassale avatud kohustus. Eesti Haigekassa kindlustatutel on õigus saada teises liikmesriigis ajutiselt viibides vajaminevat arstiabi ja teises liikmesriigis elades igasugust arstiabi. Nimetatud arstiabi kulude kandjaks jääb Eesti Haigekassa.

Teistes EL liikmesriikides kindlustatutel on õigus vajaminevale arstiabile ajutisel viibimisel Eestis ja igasugusele arstiabile Eestis elades. EL liikmesriikide kindlustatute vajamineva arstiabi eest tasub esmalt haigekassa, aga tervishoiuteenuste kulude lõplikuks kandjaks jääb isiku kindlustajariik.

6.2.2. Välisriiki plaanilisele ravile suunamine

2013. aasta I kvartali plaanilise ravi kulud olid 194 tuhat eurot. Aruandeperioodil esitati teistest riikidest raviarveid 61 isiku kohta. Nendest 7 kindlustatut käisid välisriigis ravil, 44 uuringutel ning 10 kindlustatut olid luuüdidoonori otsinguga seotud kulud. 2013. aasta I kvartalis oli ravijuhte rohkem kui 2012. aastal, aga ravijuhu keskmine maksumus oli mõnevõrra väiksem, mis 2012. aasta samal aruandeperioodil.

Tabel 44. Plaanilise ravi kulud tuhandetes eurodes ja ravijuhud

	2012 I kvartali tegelik		2013 I kvartali eelarve	2013 I kvartali tegelik		Eelarve täitmine
	Kulu	Ravijuht	Kulu	Kulu	Ravijuht	Kulu
Plaanilise ravi kulud välisriigis	146	44	350	194	61	55%

6.3. Riigieelarvest sihtotstarbeliselt finantseeritavad kulud

Sihtotstarbeliselt finantseeritakse riigieelarvest viljatusravi. Aruandeperioodil maksti viljatusraviks 405 tuhat eurot: ravimitele kulus 199 tuhat eurot ja raviteenustele 206 tuhat eurot. 2012. aasta I kvartalil maksti viljatusraviks 396 tuhat eurot. Sihtfinantseerimise tulu kajastatakse muude tulude hulgas.

Haigekassa tegevuskulud

Tabel 45. Haigekassa tegevuskulud tuhandetes eurodes

	2012 I kvartali tegelik	2013 I kvartali eelarve	2013 I kvartali tegelik	Eelarve täitmine
Personali- ja juhtimiskulud	1 189	1 245	1 222	98%
Töötasu, sh	886	929	913	98%
juhataste liikmete tasu	29	34	33	97%
Töötuskindlustusmaks	12	9	9	100%
Sotsiaalmaks	291	307	300	98%
Majandamiskulud	254	293	231	79%
Infotehnoloogia kulud	138	243	191	79%
Arenduskulud	21	36	29	81%
sh koolitus	16	25	15	60%
konsultatsioonid	5	11	14	127%
Muud tegevuskulud	99	143	109	76%
sh ravikindlustussüsteemi järelvalve	0	3	3	100%
avalikud suhted/teavitamine	9	11	5	45%
muud kulud	90	129	101	78%
Haigekassa tegevuskulud kokku	1 701	1 960	1 782	91%

Haigekassa tegevuskulud on kõikide kulugruppide lõikes alatäidetud.

2013. aasta tegevuspõhiseks ressursivajaduseks hinnati eelarve koostamisel 215 ametikohta, millest 31. märtsi seisuga oli täidetud 213. See põhjustas personalikulude eelarve alatäitmise.

Eelarvest väiksem on IT-kulu kuna osad digiresepti majutuse ülevõtmise kulud olid planeeritud I kvartalsse. Majutuse ületamine viidi edukalt lõpule, ent tulenevalt andmesalvestuslahenduse hanke venimisega vaidlustusest tarniti andmesalvestuslahendus hilinemisega alles II kvartalis ning seetõttu tuleb ka kulu II kvartalsse. Samuti mõjutab selle kulu käibemaksu osa muude tegevuskulude eelarve alatäitmist.

Bilanss

Aktiva

Tuhandetes eurodes	31.03.2013	31.03.2012
Käibevara		
Raha ja selle ekvivalendid	198 268	194 559
Nõuded ja ettemaksud	75 451	70 815
Varud	4	4
Käibevara kokku	273 723	265 378
Põhivara		
Pikaajalised nõuded	579	484
Materiaalne põhivara	518	725
Põhivara kokku	1 097	1 209
AKTIVA KOKKU	274 820	266 587

Passiva

Tuhandetes eurodes	31.03.2013	31.03.2012
Kohustused		
Lühiajalised kohustused		
Võlad ja ettemaksud	52 689	46 574
Lühiajalised kohustused kokku	52 689	46 574
Kohustused kokku	52 689	46 574
Netovarad		
Reservid	66 730	65 873
Eelmiste perioodide tulem	164 773	163 405
Aruandeaasta tulem	-9 372	-9 265
Netovarad kokku	222 131	220 013
PASSIVA KOKKU	274 820	266 587

Tulemiaruanne

Tuhandetes eurodes	01.01.2013- 31.03.2013	01.01.2012- 31.03.2012
Laekumised riigieelarvest ja sissenõuded teistelt isikutelt	196 885	186 225
Sihtfinantseerimise tulud	415	407
IVF sihtfinantseerimise kulud	-405	-396
Ravikindlustuse kulud	-204 904	-194 847
Brutotulem	-8 009	-8 611
Üldhalduskulud	-1 673	-1 602
Muud tegevustulud	273	465
Muud tegevuskulud	-109	-99
Tegevustulem	-9 518	-9 847
Intressi- ja finantstulud	146	582
Aruandeperioodi tulem	-9 372	-9 265

